

Luke 12

Karen Platou (1879 - 1950) – arkitekt og stortingspolitiker fra Mandal

«Bygger menn og kvinner sine hjem sammen, må de også sammen bygge samfunnet»

Karen Platou

Som første kvinne med fast plass på Stortinget er det vanskelig å overdrive viktigheten av Karen Platou bidrag til det norske samfunnet. Det handler ikke bare om hva Platou utrettet, det handler vel så mye om hva hun representerte. I dag er kvinneandelen på Stortinget litt over 40 %, men fram til Karen Platou, den 11. januar 1922, gikk inn dørene på Stortinget, hadde Norges nasjonalforsamling bestått av 100 prosent menn. Før Karen Platou hadde det aldri vært en kvinne som kunne tale kvinners sak i Norges øverste folkevalgte organ! Det kjennes så viktig at vi må si det en gang til: Før Karen Platou hadde det aldri vært en kvinne som kunne tale kvinners sak i Norges øverste folkevalgte organ!

«Politikk det er brød, det er kjøtt, det er fisk, det er klær, det er våre hjem»

Karen Platou

Platou ble valgt inn for Høyre, og hun fikk plass i justiskomiteen. Platou markerte seg raskt som en politiker med hjerte for kvinner og barns levekår. Når kvinner får reell makt bruker de den ofte, og oftere enn menn, på å hjelpe de svakeste i samfunnet, der kvinner styrer øker tilliten, velferden og rettferdigheten. Det var dette arbeidet Karen Platou var med på å starte.

Karen Platou brukte tiden sin på Stortinget til å fremme forslag om økt lønn til Fabrikkinspektør Betzy Kjeldsberg. Hun foreslo å opprette en stilling som kvinnelig sosialattaché – som blant annet skulle ha som oppgave å kartlegge husmødres arbeidsforhold, og hun kjempet for økte bevilgninger til «vanføre anstalten» Sofies Minde.

«Jeg betrakter mitt arbeide her som et pionerarbeid»

Karen Platou

Som eneste kvinne var Platou smertelig klar over at makten hennes var begrenset. Ifølge henne selv hadde stortingsperioden hennes primært bestått av å være rådgiver for mennene på Stortinget i saker som handlet om kvinner, barn og hjemmet.

«Hva snakkesalighet angår, så er det vanskelig å overgå de mannlige representantene»

Karen Platou

Platou tok ikke gjenvalg, og da hun var ferdig på Stortinget svarte hun et klart nei da en journalist spurte om hun følte at hun var blitt hørt.

«Man var vel heller ikke kommet over de gamle fordommene om at kvinner ikke dugde i det offentlige liv»

Karen Platou

Å være den første kan ofte være vanskelig. Spesielt når man arbeider i motbakke. Når motstanden blir for stor kan det være vanskelig å se at man faktisk flytter fjel. Men Karen Platou flyttet fjell. Hun sa selv at hun ikke utrettet noe, men det er ikke sant. Da hun gikk ut dørene, etter fire år på stortinget, lot hun døra stå på gløtt. For hver eneste kvinne som kom etter Platou ble det litt enklere å bli hørt. I dag står døra på vidt gap, og det gjør den i stor grad takket være Karen Platou.

Det finnes også et veldig konkret spor etter Platou på Stortinget. Tiltaleformen som brukes ble endret den dagen Platou tok plass i Nasjonalforsamlingen. I dag starter alle Norske stortingsrepresentanter innleggene sine med «ærede representanter» - før Platou var det «mine herrer».

Morsdagens mor

Det er også Karen Platou vi kan takke for den norske morsdagen. Norges første morsdagsfeiring gikk av stabelen i metodistkirken i Bergen den 9. februar 1919, etter at Karen Platou hadde fått gjennomslag for å etablere en morsdag i Norge. De fleste andre land feirer morsdagen i mai, men fordi Norge har så mange festdager i mai mente Platou at den norske morsdagen skulle feires den andre søndagen i februar – og sånn ble det.

11. januar 2022, på dagen 100 år etter at Karen Platou tok sete i stortingssalen for første gang, ble hun hedret med et nymalt portrett til Stortingets kunstsamling.

<https://www.stortinget.no/.../nymalt-portrett-av-forste.../>

Karen Platou - en foregangskvinne

<https://www.stortinget.no/.../karen-platou---en.../>

Foto: Anders Beer Wilse/Nasjonalbiblioteket

Gleditsch-prosjektets julekalender er laget i samarbeid med [Soroptimist International](#)

[Norway](#), [Stiftelsen Dam](#) og [Kulturrådet](#)

